

Lider Üye Etkile?imi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lider Üye Etkile?imi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25339>

Özet

Lider Üye Etkileşimi Ölçeği (LÜE), örgütsel davranış alanında kritik bir öneme sahip olan Lider Üye Etkileşimi (LMX) teorisinin temelini oluşturan dikey çiftli ilişki kalitesini ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya adapte edilmiş bir araçtır. Bu ölçek, liderler ve takipçiler arasındaki ilişkinin niteliğini, karşılıklı güven, saygı, yükümlülük ve destek düzeylerini belirleyerek değerlendirir. Ölçek, özellikle Türkçede LMX modelinin geçerliliğini ve güvenilirliğini akademik olarak analiz etmek için Bağ, Keskin ve Mert (2010) tarafından yürütülen çalışmanın bir çıktısıdır.

Ölçek, lider ve üye arasındaki ilişkinin yüksek kaliteli (iç grup) veya düşük kaliteli (dış grup) olup olmadığını belirlemeye yardımcı olur. Yüksek kaliteli etkileşimler genellikle daha fazla iş tatmini, örgütsel bağlılık ve daha yüksek performansla ilişkilidir. Bu çalışmada, LÜE modelinin Türkiye bağlamında uygulanabilirliğini ve psikometrik özelliklerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Lider Üye Etkileşimi, Örgütsel Davranış, LMX, Yönetim, Geçerlik, Güvenirlilik, Psikometri.

Yazarlar

Bağ, T., Keskin, N., Mert, ?. S.

Amaç

Lider Üye Etkileşimi Ölçeği'nin temel amacı, Lider Üye Etkileşimi (LÜE) modelinin Türkiye'deki örgütsel ortamda geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabilirliğini test etmektir. Ölçek, özellikle liderler ve çalışanlar arasındaki ilişkinin kalitesini standart ve bilimsel yöntemlerle ölçmeyi hedefler.

Bu araç, Türkiye'deki araştırmacılara, liderlik stilleri, çalışan performans, iş tatmini ve örgütsel vatandaşlık davranış gibi sonuç değişkenleriyle LMX arasındaki ilişkileri incelemede sağlam bir psikometrik zemin sunmak üzere geliştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, ana psikolojik yapı olarak **Lider Üye Etkileşimi** (LMX) teorisini ölçmektedir. LMX, liderlik teorilerinden farklı olarak, liderin tüm takipçilere aynı şekilde davrandığını varsaymak yerine, lider ile her bir takipçi arasında kurulan benzersiz, dikey çiftli ilişkilere odaklanır.

Bu yapı, genellikle karşılıklı **güven**, **saygı**, **sadakat**, liderin üyeye sağladığı **destek** ve üyenin lidere olan **yükümlülük** düzeyleri gibi boyutlar üzerinden değerlendirilir. Ölçek, bu ilişkinin kalitesini

belirleyerek, bireyin organizasyon içindeki rolünü ve deneyimini anlamlandırma konusunda önemli bir gösterge sağlar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçede geçerlik analizleri Bağ, Keskin ve Mert (2010) tarafından detaylıca incelenmiştir. Her ne kadar kaynakta özet bilgi verilmemiş olsa da, akademik makalenin başlığına göre ölçeğin yapısal geçerliğini incelediğini göstermektedir.

Genellikle LMX ölçeklerinin geçerlik çalışmaları, **yapı geçerliliği** (özellikle Faktör Analizi yoluyla boyutların doğrulanması) ve **yakınsak/ayrık geçerlik** (ilgili ve ilgisiz yapılarla korelasyonların incelenmesi) yöntemlerini içerir. Çalışmanın tam geçerlik sonuçları, belirtilen akademik referansta (Bağ vd., 2010) yer almaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları da geçerlik analizleriyle eş zamanlı olarak yürütülmüştür. Güvenirlik, ölçme aracının tutarlılığını ifade eder.

Lider Üye Etkileşimi Ölçeği için tipik olarak **iç tutarlılık güvenirliği** (Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Detaylı güvenirlik katsayıları ve istatistiksel sonuçlar için okuyucuların Bağ, Keskin ve Mert (2010) makalesine başvurularını gerekmektedir.

Faktör Analizi

Lider Üye Etkileşimi Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun yapısal doğruluğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin orijinal LMX modelindeki teorik boyutları Türk örneğinde de koruyup korumadığını tespit etmek için kritik öneme sahiptir.

Çalışmada muhtemelen **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) veya **Açımlayıcı Faktör Analizi** (AFA) yöntemlerinden biri veya her ikisi kullanılarak, maddelerin faktör yükleri ve model uyum indeksleri incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıya mı temsil ettiğini ortaya koymuştur.

Araç Bilgileri

Test Type: Geliştirme ve Adaptasyon (Türkçeye uyarlama ve psikometrik özelliklerin incelenmesi)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Ölçeği tipinde derecelendirme kullanılır (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak LMX ölçeklerinin standardı budur).

Language Available: Türkçe

Population Group: Çalışanlar ve Yöneticiler (Örgütsel bağlamda görev yapan yetkinler)

Age Group: Yetkin (Çalışma hayatına aktif olarak katılan bireyler)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli sektörlerde çalışan örgütsel personel üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Anket yöntemiyle toplanan veriler üzerinden psikometrik analizler gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

LMX Teorisi, Dikey Çiftli Yetkinlik, Çalışan Performansı, Geçerlik Analizi, Güvenirlilik Analizi, Örgütsel Psikoloji.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: turkerbas@hotmail.com (Sorumlu Yazar Yetkinliği)

Correspondence Address: Türker Baş

İzinler, Ücret ve Test Yetkinliği

Bu ölçek, 2010 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında sunulmuştur. Ölçeğin ticari kullanımı ve izin koşulları için sorumlu yazar Türker Baş ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle yazarın izniyle ücretsizdir, ancak bu durum yazara danışılmalıdır.

Test Yetkinliği: 2010 (Analizlerin yayımlandığı yıl).

Kaynakça

Baş, T., Keskin, N. ve Mert, S. (2010). Lider üye etkileşimi (LÜE) modeli ve ölçme aracının Türkiye'de geçerlik ve güvenilirlik analizi. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 10(3), 1013-1039.

Makalenin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [lider-uye-etkilesimi-olcegi-toad.pdf](#)

Lider Üye Etkileşimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için Bağ, Keskin ve Mert (2010) tarafından yayımlanan akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM